

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'art

SERIE 4

5 punts	EXERCICI 1	
	<i>La Llibertat guiant el poble</i>, d'Eugène Delacroix	
1 punt	Fitxa o esquema de comentari.	
0,50 0,50	Puntuació: <ul style="list-style-type: none">- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats.- En funció del grau de detall.	
4 punts	Aplica aquest esquema de comentari a l'obra <i>La Llibertat guiant el poble</i>, d'Eugène Delacroix.	
1 punt	Context històric i cultural.	
0,25	Datació: <ul style="list-style-type: none">- 1830 [s'admet fins a primera meitat del s. XIX].	
0,75	Context històric i cultural [5 ítems correctes]: <ul style="list-style-type: none">- La fi de l'Antic Règim. Revolució francesa. Revolució industrial.- Triomf de la burgesia i consciència del proletariat.- Les revolucions burgeses de 1820 i 1830.- Nacionalisme: noves nacions a Europa i Amèrica Llatina.- Nous mitjans de transport (tren) i noves fonts d'energia.- Augment demogràfic a Europa.- Evolució del neoclassicisme al romanticisme.- Caracterització del romanticisme: individualisme, nacionalismes, vitalisme, historicisme, naturalesa, sublimitat, pintoresquisme, orientalisme...- Romanticisme francès: desenvolupament d'una escola pictòrica pròpia. Altres escoles del romanticisme: Alemanya, Anglaterra...- Exemples de romanticisme musical (Chopin, Beethoven), literari (Dumas, Goethe, Schiller...).	

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'art

2 punts	Lectura formal i anàlisi estilística.	
	1,75	<p>Característiques formals [6 ítems correctes].</p> <ul style="list-style-type: none">- Pintura a l'oli sobre tela. Gran format.- Subdivisió de l'escena en un primer pla, format pel grup central de personatges, i un segon pla, obert i infinit.- Composició piramidal.- Dinamisme a través de pronunciades diagonals compositives.- Gesticulació expressiva per mitjà del gest obert de braços i cames.- Violència implícita.- Predomini del color sobre la línia.- Pinzellada esbossada.- Llum artificial, focal, clarobscur (contrast lumínic del centre respecte dels extrems).- Realisme en la indumentària i el paisatge.- Voluntat de fer partícip l'espectador en l'escena. <p>Antecedents i influències:</p> <ul style="list-style-type: none">- Influència de la pintura del renaixement venecià (Tizià) i del barroc (Rubens).- Ressò del <i>Rai de la Medusa</i>, del mestre Géricault.- Goya: retrat i denúncia de la societat del moment.- Contacte amb els pintors anglesos coetanis: Constable, Gainsbourght.
	0,25	<p>Estil:</p> <ul style="list-style-type: none">- Romanticisme francès.
1 punt	Interpretació conceptual.	
	0,75	<p>Pintura d'història contemporània. Combinació de realisme i al·legoria.</p> <p>Inspiració en la revolta de París dels dies 27, 28, 29 de juliol de 1830 (<i>Trois Glorieuses</i>), que significà l'establiment d'una monarquia constituent (enderrocament de Carles X i coronació de Lluís Felip I d'Orleans).</p> <p>Descripció i interpretació dels personatges: la figura femenina (<i>Marianne</i>/llibertat/república/nova França), els diferents grups socials (burguesia, proletariat, poble, mort anònima).</p> <p>Presentada al Saló de 1831, va ser adquirida per Lluís Felip I (no mostrada en públic fins el 1861).</p>
	0,25	<p>En origen tenia una funció de compromís i de propaganda. Avui commemora la revolta del 1830.</p>

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves **Història de l'art**

5 punts	EXERCICI 2	
	<i>Formes úniques de continuïtat en l'espai, Boccioni</i>	
1 punt	Fitxa o esquema de comentari.	
0,50 0,50	Puntuació: <ul style="list-style-type: none">- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats.- En funció del grau de detall.	
4 punts	Aplica aquest esquema de comentari a l'obra.	
1 punt	Context històric i cultural.	
0,25	Datació: <ul style="list-style-type: none">- 1913 [s'admet fins a primer terç del segle XX].	
0,75	Context històric i cultural [5 ítems correctes]: <ul style="list-style-type: none">- Primera guerra mundial (1914-1918).- Caiguda dels grans imperis i remodelació de fronteres a Europa.- Revolució russa (1917) i naixement del feixisme i del nazisme.- Estats Units esdevenen una potència politicomilitar (anys 20).- Context cultural de les primeres avantguardes o avantguardes històriques.- Funcionalisme en l'arquitectura.- Els ismes.- Voluntat de ruptura amb la tradició amb la intervenció de nous llenguatges i actitud d'experimentació i provocació constants.	

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves
Història de l'art

2 punts	Lectura formal i anàlisi estilística.	
	1,75	Característiques tècniques i formals [6 ítems correctes]. <ul style="list-style-type: none">- Escultura exempta.- Bronze (original).- Fosa.- Monocromàtica.- Superfície brillant i polida.- Una figura antropomòrfica avançant.- El cos d'un home en acció.- Predomini de la línia diagonal i composició centrífuga.- Absència de realisme anatòmic.- Concepció amb formes geomètriques i anguloses.- Dinamisme.- Projecció de la musculatura en moviment en un mateix pla.- Superposició de volums.- Simultaneïtat en el temps, com si fos una seqüència fílmica.- El cos d'un home en acció. Antecedents, paral·lels, influències: <ul style="list-style-type: none">- Paral·lels: Giacomo Balla (<i>Nena corrent al balcó</i>; Marchel Duchamp (<i>Nu baixant una escala, núm. 2</i>).- Rep influència del Cubisme analític, malgrat voler partir de zero.- Influència en el dadaisme.
	0,25	Estil: <ul style="list-style-type: none">- Futurisme.- Ideòleg Filippo T. Marinetti. Manifest de 1909, 1910 i 1912.
1 punt	Tema i interpretació conceptual.	
	0,25	Tema: <ul style="list-style-type: none">- Figura humana en moviment.- Expressió del moviment en un objecte estàtic: simultaneïtat de formes, continuïtat de línies en el temps.- Expressar amb formes externes les tensions internes.
	0,75	Significació: <ul style="list-style-type: none">- Reivindicar la llibertat artística i representar l'home del futur (cita de Marinetti on considera més bell un cotxe que la victòria de Samotràcia).- Moviment artístic basat en un manifest (programari, ideari...).- Trencament amb el passat, amb la tradició artística, amb la història.- Cant o exaltació de la modernitat, del present.- Introducció de nous paràmetres en la creació artística, com el progrés, el maquinisme, la tecnologia.- Possible reflex de la teoria nietzschiana del superhome.- Home que avança amb decisió cap el futur.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves
Història de l'art

5 punts		EXERCICI 3
<i>Laocoont i els seus fills</i>		
a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent.		
1 punt	0,25	Datació: <ul style="list-style-type: none">- Obra de datació complexa.- Es valorarà qualsevol datació que entri en època hel·lenística, des del s. II aC al segle I dC.- Obra de la fase grecoromana de l'època hel·lenística.- També es valorarà si es fa referència al conjunt de Sperlonga.
	0,75	Context històric i cultural [5 ítems correctes màxima puntuació]: <ul style="list-style-type: none">- Període hel·lenístic, comprèn del 323 aC al 31 dC.- Pèrdua de capitalitat artística d'Atenes.- Extensió pel món de la cultura grega a causa de les conquestes d'Alexandre el Gran.- Rellevància cultural del món grec oriental: Pèrgam, Alexandria, Rodes.- Desenvolupament d'una important escola escultòrica a Rodes.- Trasllat d'artistes grecs a Roma. <p>[Valorar favorablement si posen el nom dels autors a qui s'atribueix: Agesandre i els seus fills o el seu descobriment l'any 1506 al Palatí de Roma].</p>
b) Digueu a quin estil pertany el grup escultòric i esmenteu almenys tres característiques formals o conceptuals de l'arquitectura de la Grècia antiga.		
	0,25	Estil: període hel·lenístic de l'art grec.
	0,75	Característiques formals o conceptuals de l'arquitectura grega [5 ítems]: <ul style="list-style-type: none">- Basada en l'ordre i en la raó.- Escala humana.- Sistema de construcció arquivada.- Utilització de la pedra.- Existència de tres ordres columnaris o arquitectònics atenent les diferents èpoques: dòric, jònic i corinti.- El temple és l'edifici religiós més important.- En arquitectura civil es desenvolupen les tipologies del teatre, els estadis o les palestres.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'art

c)	Analitzeu les característiques tècniques i formals de l'obra, tot esmentant al menys quatre de les seves característiques principals.	
1 punt	0,25 x 4	Marbre. Grup escultòric. Composició en forma piramidal. Predomini del dinamisme en lloc de la serenitat clàssica del període precedent de l'art grec. Utilització de diagonals i escorços per recrear el moviment. Expressió grandiloqüent de les emocions: extremitats i rostres. Manifestació del <i>pathos</i> .
d)	Expliqueu-ne el tema a partir de les fonts literàries.	
1 punt	0,25 0,75	Tema literari i al·legòric. Explicació del tema en funció de les fonts literàries: <ul style="list-style-type: none">- Arctinos de Milet i l'Eneida de Virgili.- Les versions gregues del mite parlen d'un fill de Laocoont, mentre que la llatina fa referència a dos fills.- Es representa el moment en el qual unes serps monstruoses ataquen el sacerdot Laocoont i els seus fills i els causen la mort.- El sacerdot troià havia advertit els seus conciutadans que no es refiessin del cavall de fusta regalat pels grecs. De seguida, dues serps enormes van sortir del mar i el maten juntament amb els seus dos fills. Els troians ho van interpretar com un càstig diví i entraren el cavall a la ciutat.- El motiu de la mort té dues versions diferents: càstig d'Apol·lo, perquè es va casar contra les seves ordres, o d'Atena, partidària de la victòria grega.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'art

e)		Definiu i localitzeu a la planimetria els quatre termes proposats.
1 punt	0,40	Definicions [0,25 per definició].
	0,60	Localitzacions [0,60 - 4 / 0,50 - 3 / 0,30 - 2 / 0,2 - 1]

1. *Càvea*: les grades on seien els espectadors. Emmarquen l'orquestra. Hi solen haver seients diferenciats en funció dels rang dels espectadors. En el teatre grec, descansaven a la roca.
2. *Orquestra*: de forma circular era el lloc on dansava, cantava o interpretava instruments el cor. Hi havia un altar dedicat a Dionís.
3. *Prosceni*: plataforma elevada on els actors representaven el seu paper.
4. *Escena*: tancament de l'edifici del teatre. Podia tenir diversos pisos. Simulava palaus, vil·les...

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves **Història de l'art**

5 punts	EXERCICI 4	
	Pintures de l'absis de Sant Climent de Taüll (MNAC)	
a)	Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent.	
1 punt	0,25	Datació: 1123 (consagració de l'església). - S'admet: 1/2 s. XII, 1/3 del segle XII, 1/4 s. XII.
	0,75	Context històric i cultural [5 ítems correctes màxima puntuació]: - Societat estamental dividida entre privilegiats i no privilegiats. Relacions socials basades en el vassallatge i la servitud. - Sistema econòmic del feudalisme. - Millora agrícola, creixement demogràfic, reactivació d'intercanvis comercials i inicis del floriment de l'artesanat, l'organització gremial i el comerç a les ciutats. - Període dels comtats catalans estructurats entorn del casal de Barcelona. - Fundació i expansió de l'orde del Císter. - Dels closos escriptoris monàstics al creixement de les escoles episcopals urbanes. - Escripura en llatí, tot i que comencen a aparèixer els primers documents literaris en llengües romàniques, com el català, el castellà, el francès. - Forta influència de l'Església i de les rutes de peregrinació en la transmissió cultural.
b)	Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu tres característiques formals de l'escultura de la mateixa època.	
1 punt	0,25	Estil romànic.
	0,25 x 3	Principals materials: pedra i fusta. Vinculada o adaptada al marc arquitectònic. Fusta policromada: talles, frontals... Frontalitat i unifacialitat. Hieratisme. Esquematisme. Antinaturalisme.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'art

c)		Feu una anàlisi formal de les pintures (color, línia, composició, moviment...) que us permeti explicar el seu estil.
1 punt		Anàlisi formal [5 ítems]: <ul style="list-style-type: none">- Fresc sec.- Predomini del dibuix sobre el color.- Contorns resseguits.- Utilització de colors vius.- Fons monocrom.- Simetria en la distribució de les figures.- Tractament de les figures de manera estereotipada: linealitat dels plecs, esquematisme...- Predomini del hieratisme, la frontalitat, l'antinaturalisme.- Ús d'una perspectiva jeràrquica.
d)		Identifiqueu els temes representats.
1 punt	0,25	Teofania a partir del text de l'Apocalipsi de sant Joan (parusia o Segona vinguda de Crist al món).
	0,75	Composició del pantocràtor (volta): <ul style="list-style-type: none">- <i>Dextera Domini</i>: la mà dreta Déu que beneeix i l'<i>Agnus Dei</i>: símbol de Crist mort i ressuscitat.- <i>Maiestas Domini</i>: Crist jutge a l'interior de la màndorla (cel i terra), beneït amb la dreta i amb l'esquerra sosté el llibre amb la frase: "<i>Ego lux mundi</i>" (jo sóc la llum del món), provinent de l'Evangeli de Sant Joan. A dreta i esquerra, les lletres de l'alfabet grec alfa i omega (inici i fi).- <i>Tetramorf</i>: representació dels quatre evangelistes amb els seus símbols.- Més dos serafins a banda i banda de la figura de Crist. Banda inferior: <ul style="list-style-type: none">- Mare de déu amb el sant greal.- Els sants apòstols: Bartomeu, Tomàs, Jaume, Felip i Joan (diferenciat dins el conjunt. Més gran).
e)		Enumereu quatre obres representatives de l'arquitectura gòtica.
1 punt	0,25 x 4	Poden esmentar les quatre que hi ha a la llista de les PAU o qualsevol altra, mentre sigui correcta: Catedral de Notre-Dame de Chartres, Monestir de Santa Maria de Poblet, Església de Santa Maria del Mar, Llotja de la Seda (o Mercaders), etc.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves
Història de l'art

5 punts		EXERCICI 5
San Carlo alle Quattro Fontane, de Francesco Borromini		
a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent.		
1 punt	0,25	Datació: <ul style="list-style-type: none">- Segon terç del segle XVII.- Claustre, església i façana de manera successiva des de la dècada dels 30 fins a la dels 80 del sis-cents.
	0,75	Context històric i cultural [5 ítems correctes tot]: <ul style="list-style-type: none">- Centralització del poder en l'Estat absolutista a França (Lluís XIII i XIV) davant el parlamentarisme anglès (amb la Revolució de Cromwell) i holandès (independència de la monarquia hispànica).- Segle XVII amb profundes crisis: reaparició d'epidèmies, crisis de subsistències i climàtiques; represa de guerres europees (Guerra dels 30 anys). Decadència de Corona hispànica amb sovintejades fallides econòmiques i la pèrdua dels dominis dels Països Baixos septentrionals i Portugal.- Roma: reafirmació del dogma catòlic. Concili de Trento i nous ordes religiosos (jesuïtes, oratorians...). Paper repressiu de la Inquisició.- L'art barroc és un art de propaganda; la seva riquesa, monumentalitat i luxe són expressió de poder i autoritat, tant del monarca com de la nació i de l'Església catòlica.- Segle d'or de les lletres de molts països europeus: França, Anglaterra, Espanya.- Triomf de la música sacra als països centreeuropeus (Bach, Mozart...)
b) Estil i tres característiques formals de l'escultura d'aquest estil.		
1 punt	0,25	Estil: Barroc
	0,75	Característiques formals de l'escultura d'aquest estil [0,15 x 5]: <ul style="list-style-type: none">- Embalum rodó- Moviment.- Expressió grandiloqüent.- Teatralitat- Combinació de diversos materials.- Integració d'elements naturals: llum, aigua,- Singularitat escultura espanyola: fusta policromada.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'art

c)		
Expliqueu cinc característiques materials, estructurals i formals d'aquesta obra.		
1 punt	0,20 x 5	Característiques formals: <ul style="list-style-type: none">- Materials constructius: maó i estuc.- Planta de l'església el·líptica en sentit longitudinal respecte l'entrada.- Base geomètrica a partir de la combinació de dos triangles, que generen un rombe.- Mur ondulant: seccions còncaves i convexes.- Utilització d'un ordre gegant de columnes a l'interior, distribuït en seccions de quatre.- Volta el·líptica amb cassetons geomètrics que s'empetiteixen (perspectiva forçada).- Predomini de l'interior blanc.- Espai diàfan.
d)		
Expliqueu la tipologia, el significat i la funció d'aquesta obra.		
1 punt	0,25 0,75	Tipologia i funció: religiosa i monàstica. Lloc de culte i pregària. Actualment se'n manté l'ús. Significat: <ul style="list-style-type: none">- Església dedicada a sant Carles Borromeu.- Projecte construït per l'orde espanyol de frares trinitaris descalços, recentment establert a Roma. Orde auster dedicat a recaptar fons per a l'alliberament de captius en mans de sarraïns. La manca de decoració i de materials nobles en la seva construcció és significativa dels vots de pobresa de la comunitat.- Es troba en un punt cèntric del nou eixample de Roma: intersecció de dues importants vies en la confluència de les quals es disposen quatre fonts que donen nom al lloc. Forta repercussió del llenguatge de Borromini en l'arquitecte i matemàtic Guarino Guarini i en l'arquitectura centreeuropea de finals del XVII i XVIII.
e)		
Observeu aquestes dues pintures i assenyalau quatre característiques formals i conceptuals que tenen en comú.		
1 punt	0,25 x 4	Pintures a l'oli sobre llenç. Tema mitològic. Nuesa de les figures. Ús d'una gama cromàtica càlida. Sensualitat. Pinzellada esbossada.